

Kære medlemmer af Folketingets Socialudvalg.

Med fremsendelse af dette oplæg anmoder undertegnede om foretræde for socialudvalget.

Oplægget beskriver nogle af de tunge problematikker børn og unge, fra familier ramt af misbrug og eller sindslidelser, dagligt kæmper med. Dette både internt i familien, som i samfundet generelt.

Dette er en fremstilling af problematikkerne grundet mange års arbejde, med både misbrugere og sindslidende indenfor offentlige systemer, Sygehuse, Plejehjem, Socialpsykiatrien samt frivillig socialt arbejde i KvindeKrisecenter, KFUM, IOGT og BoPaM siden 2003 med børn og pårørende.

Jeg tillader mig at komme med forslag til Folketingets politiske arbejde.
Rækkefølgen er ikke prioriteret.

Forslag: Lovgivning om uddannelse af netværkspersoner med speciale i misbrug og netværkspersoner med speciale i sindslidelser.

Dette med henblik på at børn og unge i samtlige skoler og børneinstitution landet over har adgang til deres ekspertise. Netværkspersonerne skal lære at

- o Forstå - genkende og gennemskue misbrugeradfærd.
- o Forstå - genkende og gennemskue de tunge konsekvenser det har for børn og unge hvis forældre har misbrug og eller er sindslidende.
- o Kommunikere med disse sårbare børn.
- o Kommunikere med misbrugeren og den sindslidende forælder.
- o Rådgive kollegaer i forhold til samarbejdet med forældrene.

Begrundelse: Børn og unge har brug for voksne at henvende sig til med de hverdagsproblematikker de lever med i familier, hvor forældrene ikke magter dette. Disse voksne netværkspersoner kan holde øje med, om børnene og de unge trives og udvikler sig normalt. Netværkspersonerne kan – i samarbejde med institutionsledelsen fungere som faste underretningsansvarlige.

Forslag: Ved lovgivning sikre at misbrugsbehandlere/vejledere/alkologer udelukkende har ret til at behandle/vejlede misbrugere og at de skal videreuddannes hvis de ønsker at vejlede børn og pårørende.

Begrundelse: Mange behandlingshjem/centre har udelukkende tidl. misbrugere ansatte som misbrugsbehandlere/vejledere. Nogle Behandlingshjem/centre stiller konkret betingelse for en medarbejder at vedkommende er tidl. misbruger, mens andre selv uddanner behandlere. Disse rådgiver desværre også børn og pårørende ud fra nøjagtig de samme principper, som de behandler og vejleder en misbruger.

Børn og pårørende tilbydes typisk nogle få timers rådgivning i form af gruppesamtaler hvor de "lærer" om misbrug – medmisbrug o.lign. Altså misbruget og misbrugeren i centrum.

Dette er ikke dækkende for børn og pårørendes behov. Både børn og pårørende bør hjælpes ud

fra deres specifikke problematikker, som ikke er misbruget, derimod konsekvenserne af at være barn og eller pårørende af en misbruger.

Desuden er der risiko for at misbrugsbehandleren/vejlederen/alkologen:

- Tager tilbagefald og selv skal i (gentagne) misbrugsbehandlinger.
- Ikke har været ude af misbruget længe nok og stadig er mærket af misbruget.
- Har misbrugeradfærd.
- Vejlederen ikke har bearbejdet svigt og overgreb på egne børn og pårørende.

Og der er risiko for at samtalerne bidrager til at:

- Især børnene isoleres i et yderst lukket miljø fordi der udelukkende henvises til egne selvhjælpsgrupper.

Forslag: Ved lovgivning kræve anonym registrering hos både offentlige, private og frivillige organisationers misbrugsbehandlingstilbud. Evt. benytter spørgeskemaer med følgende spørgsmål og indberetter disse til relevant myndighed.

- Misbrugerens alder og køn.
- Har misbrugerens børn?
- Antal af misbrugernes børn?
- Børnenes alder?
- Børnenes sygdomme og problematikker?
- Modtager børnene specialundervisning eller anden specialpædagogiske indsats?
- Modtager eller har barnet børnene modtaget terapi?
- Har misbrugerens kontakt med sine børn?
- Har misbrugerens kontakt med øvrig familie?
- Er misbrugerens tilknyttet arbejdsmarkedet?
- Har misbrugerens været hospitalsindlagt?
- Hvis ja, så for hvad og hvor mange gange?
- Har misbrugerens tidl. været i behandling for sit misbrug?
- Hvis ja – hvor mange gange?
- Er misbrugerens gift – skilt – samboende eller enlig?

Begrundelse: Faktisk misviser kendte statistikker mere end de oplyser. Fordi statistikkerne begrundes i enten omfanget af misbrugere i registreret behandling, eller skøn af samme. For at kende behovet for indsatsen, behøver der foretages en afdækning af problematikernes omfang.

Forklaring: Det er kendt at mange misbrugere opsøger anonym behandling, i stedet for behandling hvor der registreres. Når antallet af misbrugere beregnes hos anonyme behandlere, ganges der med 3 til 4 i forhold til registrerede behandlinger.

BoPaM mener, det derfor er nærliggende også at gange antallet af børn og pårørende af misbrugere, med 3 til 4 i forhold til antallet af registrerede børn og pårørende. BoPaM mener, det er nødvendigt at kende antal af, især børn af misbrugere for at afhjælpe problematikkerne.

Forslag: Folketingets Socialudvalg anmoder Socialminister Karen Hækkerup om, at opfordre danske kommuner til, at oprette lokale Børne- Ungeråd:

Et Børne- og Ungeråd ville kunne belyse børn og unges behov og støtte i at lokale tilbud til børn og unge bliver oprettet. Fx indenfor nye frivillige organisationer.

Begrundelse: Udsatterådene varetager ikke udsatte børn og unges interesser.

Den typisk udsatte i Danmark er mand, voksen, hjemløs, misbruger, psykisk syg eller en blanding af samme. Derfor mangler der generelt fokus på og viden om børn og unges udsathed.

Et Børne- Ungeråd kan sætte børn og unges vilkår i fokus langt tidligere end i dag, hvor mange problematikker ofte først opdages i teenageårene. Her er de unge så skadede og påvirkede af negative livsomstændigheder, at konsekvenserne ikke længere kan overses.

Indsatsen for at rette op på den unge er derfor blevet både mere krævende, akut og bredspektret.

Et fåtal af frivillige organisationer har overhovedet tilbud målrettet børn og unge, og hvis de har, så foregår det typisk samme sted som forældre og andre voksne bliver hjulpet.

Lokale Børn- og Ungeråd kan

- Samarbejde, med "Børnerådet" Præcis som lokale Udsatteråd samarbejder med Rådet for Socialt Udsatte.
- Fungere, som høringspart for kommunale børne- ungevalg, familieudvalg m.fl.
- Informere, kommune og samfund om børn og unges forhold i kommunen.
- Gå ind i generelle problematikke,r med fokus på at sikre børn og unges interesser, rettigheder og behov.
- Belyse, børn og unges behov.
- Støtte, i at nye tilbud til børn og unge bliver oprettet. Fx indenfor nye visionære frivillige organisationer.

I sin tid som socialminister, opfordrede Karen Ellemann de danske kommuner til, at opstarte lokale Udsatteråd. Jeg har været medlem af Udsatterådet i Vejle siden opstarten. I efteråret 2011 modtog Udsatterådet Vejle Kommunes nye principper for børneanbringelser, i høring. Vi måtte afvise at behandle disse, idet rådet udelukkende samarbejder med Voksenudvalget.

Der er således behov for kommunale Børne- og Ungeråd. Børn og unge bør have mindst samme muligheder som voksne, for hjælp og støtte og de bør sikres deres eget talerør.

Børne- og Ungeråd kan sammensættes efter samme principper som udsatterådene, blot med børn og unges problematikker som udgangspunkt.

Repræsentanter kunne være:

Frivillige organisationer - forudsat organisationernes målgruppe er børn og unge.

Offentligt ansatte - som arbejder indenfor børn og ungeområdet.

Og naturligvis - børne- og ungerepræsentanter.

Forslag: Lovgivning om selvstændig rådgivning for børn og unge som lever i dysfunktionelle familier.

Begrundelse: For voksne findes der mange forskellige og lettilgængelige tilbud om rådgivning, mødesteder og opholdsteder. Fx caféer, væresteder og varmestuer.

Dette er langt fra tilfældet for børn og unge, som ofte må "nøjes" med, at opsøge samme tilbud som de voksne og erfaringerne viser, at her fylder de voksnes problematikker nærmest alt.

Uhensigtsmæssige adfærdsmønstre kan ikke brydes hvor børn og unge er tvunget til, at benytte samme tilbud som hjemløse, misbrugere og sindslidende voksne, i mangel på tilbud målrettet børn og unge!

Hvor det handler om børn og unge fra kriseramte og eller dysfunktionelle familier, misbrug, sindslidelse, skilsmisse eller anden dysfunktion og eller familiekriser, mangler børn og unge:

- Steder, at mødes med ligesindede, hvor der er fokus på børn og unges behov.
- En åben dør, at gå ind af, uden forud kommunal visitation og registrering.
- Åben rådgivning og vejledning.
- Tilbud, om en voksen bisidder.
- Tilbud, om familierådslagning.
- Tilbud, om samtaler med en voksen.
- Tilbud, om støtte til samtale med forældre og andre familiemedlemmer.
- Tilbud, og støtte i samtaler med skolen, fx hvor forældrene ikke magter dette.
- Tilbud, om støtte til samtaler med praktikpladsen og uddannelsesstedet for, at bevare den unge i uddannelse.

Begrundelse: Som det forholder sig nu, bliver børn og unges problematikker typisk overskygget af tunge og komplekse voksenproblematikker. I dag henvises børn og unge typisk til samtale/terapigrupper som bliver opstartet på baggrund af forældrenes problematikker, og eller familiens kriser.

Disse grupper hedder fx "ALKOHOLGRUPPEN" - "Gruppen for BØRN AF SKILSMISSEFORÆLDRE" – "Samtalegruppe for BØRN AF SINDSLIDENDE" hvilket betyder, forældrenes alkohol, skilsmisse og eller sindslidelse, bliver omdrejningspunktet i børne- og ungegrupperne.

Dette er utvivlsomt med til, at fastholde børn og unge i uhensigtsmæssige familiemønstre.

I stedet, bør børn og unge ses og mødes, samt deres problematikker afhjulpet, uafhængigt af forældrenes alkoholmisbrug – skilsmisse og eller sindslidelse, eller anden voksenproblematik. For, at hjælpe børn og unge, ud af dysfunktionelle familiemønstre, bør der fokuseres på konsekvenserne af de komplekse voksenproblematikker og ikke, på selve voksenproblematikken. Disse voksenproblematikker kan og skal børn og unge ikke afhjælpe.

Børn og unge skal bruge deres energi på, at udvikle sig, til velfungerende og sunde voksne.

Børnene og de unge vil, med god effekt, kunne mødes i grupper med jævnaldrende, på tværs af forældre- og familieproblematikker. I sådanne grupper, bliver børn og unge ikke stigmatiserede, på baggrund af deres forældres og eller familiegenerationers mønstre, adfærd, kulturer og

traditioner. Tværtimod, kan de opleve, de ikke står alene med, at have det svært og sammen, kan de lære at bryde negative familiemønstre, uanset hvad forældrenes og familiernes problematikker hedder.

Hvis det skal lykkes, at bryde uhensigtsmæssig familie- og eller forældreadfærd, betragter jeg det som tvingende nødvendigt, at bryde tunge og dysfunktionelle mønstre, uden uhensigtsmæssige og stigmatiserende grupperinger af børn og unge. Børn og unge fortjener, at blive set som selvstændige og uafhængige individer. Den symbiotiske navlestreng bør kappes, sådan sårbare børn og unge reelt får mulighed for, selv kan vælge deres fremtid.

BoPaM's satspuljeansøgning af marts 2012 vedhæftet.

Forslag: Krav til kommuner - Statsforvaltninger og retslige instansers behandling af børnesager:

1. Før børnesager videregives SKAL de være færdigbehandlede.
Begrundelse : I alt for stort omfang sendes tunge børnesager videre til Statsforvaltninger, til By og Landsret, uden der er foretaget de nødvendige og afklarende børneundersøgelser.
2. §50 undersøgelser bør foretages i hjem hos både bopæls og samværsforældrene.
Begrundelse: Nuværende, foretages §50 undersøgelser udelukkende hos bopælsforældre. I familier ramt af misbrug og eller sindslidelser, er det dog typisk hos samværsforældrene de tungeste problematikker forekommer.
Dvs. en §50 undersøgelse afdækker IKKE barnets problematikker tilstrækkeligt.
3. Barnet SKAL være hørt og forstået på dets problematikker.
Begrundelse: Børn og unge har ofte samtaler med socialrådgivere og eller jurister, som ikke er uddannede i kommunikation med børn. Samtalerne virker ofte akavede, med mange ledende spørgsmål, som påvirker de i forvejen dybt manipulerede børn til, at sige hvad de føler den voksne samtalepartner ønsker at høre. Barnet bliver ikke forstået på sine problematikker og behov. Derfor, belyses barnets problematikker ikke tilstrækkeligt.
4. Samtaler med børn og unge, SKAL foretages af en terapeut/psykolog.
Begrundelse: I de ofte ganske tunge børne- ungesager, hvor forældre har sindslidelser og eller misbrug, bliver barnet- den unge påvirket af forældrenes problematikker i en sådan grad, at barnet- den unge ikke lærer at forklare sig. Dette opfattes som barnet- den unge forsøger at skjule problematikkerne, eller er loyale over forældrene og ikke vil fortælle.
Dette er en fatal misforståelse.
Det kræver yderst erfarne terapeuter/psykologer, at nå ind bag tilstande som angst, mangel på sprog, hjerneskader, forårsaget af omsorgssvigt, manipulation, trusler og konstante nedværdigelse af barnet- den unge.
5. Forældre, der møder op påvirkede af alkohol eller stoffer, SKAL miste retten til at deltage i møderne.
Begrundelse: Desværre oplever jeg, som bisidder for børn, at forældre kommer til møder i kommuner, statsforvaltninger og i retten synligt påvirkede, uden dette gennemskues og uden konsekvenser for udfaldet. Dette kan betyde barnet bliver påført unødvendige lidelser, i en årelang, opslidende og konstant strid mellem uenige forældre og gentagne møder i beskrevne sociale og retssystemer.

BoPaM's oplæg ved modtagelse af Benny Andersen prisen 20. marts 2012 vedhæftet som bilag.

6. Forældre, med fastlåste konflikter, bør begge gennemgå en forældre-egnethedstest, som kan klarlægge misbrug og eller psykiske lidelser:

Begrundelse: Myndighederne bør i langt højere grad, blive i stand til at gennemskue forældre med misbrug, og eller sindslidelser.

Mange sindslidelser gemmes bag et misbrug. I KL's medlemsblad stod der i nov. 2011:

I over halvdelen af børnesagerne er forældrenes drikkeri et problem. Det skaber afmagt hos sagsbehandlerne. Artikel af november 2011 vedhæftet som bilag.

Forslag: Etablering af Børnehuse, som børn og unge kan opsøge når forældrene:

- Ikke magter, at tage var på barnet fx pga. deres sindslidelse.
- Når forældrene, er påvirkede af alkohol og eller stoffer.
- Når forældrene, skændes og slås.
- Når barnet- den unge, som lever i en dysfunktionel familie, føler sig utryg.
- Når forældrene, ikke beskytter barnet- den unge.

I Børnehuse kan der samles info og tilbud om vejledning, støtte, hjælp, børne- og ungegrupper o.m.a., med fokus på børn og unges behov.

Endvidere kan Sundhedsplejen, PPR, m.fl. kommunale tilbud samles i Børnehuse, under samme tag som frivillige tilbud, således alle børn går ind af samme dør og social stigmatisering undgås.

Begrundelse: Med Børnehuse, ville svigt, overgreb og vanrøgt af børn og unge kunne opdages langt tidligere, end hidtil.

Der kunne tages hånd om hele familien, inden problematikkerne vokser sig tunge og uløselige. Børn og unge går i dag alene med tanker, angst, psykiske og fysiske traumer, i utroligt mange år uden det bliver opdaget. Dette, bevidner de mange tunge børnesager.

Forslag: Anbringelser og eller aflastning i barnets biologiske familie og eller netværk, bør prioriteres før en plejefamilie.

Begrundelse: Igennem generationer er børn- og unge kommet igennem barndommen, som hele mennesker, på trods af svigt fra forældre, fordi blot ét voksent menneske, har vist omsorg og kærlighed til barnet- den unge. Ofte har det været mor eller fars forældre. Disse naturlige familiebånd bør bevares og barnet- den unge, sikres kontakt med sit biologiske ophav, på trods af forældres svigt og manglende omsorgskompetencer.

Dette vil kunne lade sig gøre, i langt større omfang end hidtil ved, at etablere tilbud om rådgivning, som målrettet skal sikre familien forbliver sammen. Rådgivningen, kan foregå i Børnehuse.

Her kan familier og netværk finde rådgivning, omkring de problematikker de oplever med barnet- den unge og blive støttet i, at forblive i kontakten med barnets forældre, forudsat kontakten ikke er til skade for barnet.

Forslag: Økonomisk støtte til nye frivillige organisationer:

Mange frivillige sociale organisationer modtager penge fra Satspuljen og andre puljer.

Det er til stor hjælp, for både de frivillige foreninger og for samfundet.

2011 var Frivillighedens år, hvor der blev sat massiv fokus på frivillighedens mange aspekter.

Begrundelse: Som medlem af Vejle Frivilligråd, hvor jeg har ansvar for børn og ungeområdet, har jeg måttet kæmpe igennem mere end 3 år for, at få gjort flere §18 midler tilgængelige for tilbud til netop børn og unge.

Jeg ved, der på landsplan generelt er tradition for, at støtte voksenområdet økonomisk i langt større omfang, end at tilgodese tilbud målrettet børn og unge. Dette kommer desværre og naturligvis også til udtryk, ved alt for få tilbud målrettet sårbare og udsatte børn og unge, indenfor de socialt frivillige organisationer. Og det betyder selvsagt, at forebyggelse nedprioriteres.

Et sidste STORT ønske, på vegne af Danmarks børn og unge.

Det har utrolig stor betydning for børn og unge, at de oplever Danmarks Folketingspolitikere åbent tager stilling til og debatterer, de børnesager medierne bringer reportager om og det bidrager til, at børn og unge, i langt højere grad, får mod til at sige fra og tør anmelde forbrydelser, begået mod dem.

Det er mit håb, at I som politikere, fremover vil hjælpe med at bringe fokus på børn og unges behov ved bla. i højere grad end hidtil, at prioritere de frivillige organisationer (herunder også nye), som fokuserer på børn og unges behov og sunde udvikling.

At, organisationerne sikres større andel af puljemidlerne, der kan ansøges om.

Dette kan være med til at skabe en mere harmonisk udvikling, i takt med samfundet, og medføre flere tidssvarende tilbud til børn og unge. Og det helt ud i de små lokalsamfund, hvor større organisationer typisk ikke etablerer sig

Venlig hilsen

Bodil Neujahr

Landsforeningen til støtte for Børn og Pårørende af Misbrugere - BoPaM.

Parkvej 1A

7100 Vejle.

Tlf. 20866905.

PS. BoPaM's hjemmeside er pt. lukket ned fordi en helt ny er under opbygning.